

ETS 112

KOHTULIKULT KARISTATUD ISIKUTE ÜLEANDMISE EUROOPA KONVENTSIOON*

Koostatud 21. märtsil 1983. a. Strasbourg'is

Käesolevale alla kirjutanud Euroopa Nõukogu liikmesriigid ja teised riigid, arvestades Euroopa Nõukogu eesmärki saavutada oma liikmete suurem ühtsus; soovides arendada rahvusvahelist koostööd kriminaalõiguse vallas; arvestades, et selline koostöö peaks aitama kaasa õigluse saavutamisele ja kohtulikult karistatud isikute sotsiaalsele rehabilitatsioonile; arvestades, et nende eesmärkide saavutamiseks on vaja anda välismaalastele, kellelt on võetud vabadus kriminaalkuriteo toimepaneku tõttu, võimalus kanda karistust oma kodumaal; arvestades, et see eesmärk on kõige paremini saavutatav nimetatud isikute üleandmisega nende kodumaale, on kokku leppinud alljärgnevas:

Artikkel 1. Definitsioonid

Käesolevas konventsioonis:

- (a) "karistus" tähendab igasugust karistust või muud meedet, millega kaasneb vabadusekaotus, mis on kriminaalkuriteo sooritamise eest kohtu poolt määratud piiratud või piiramatuks ajaks;
- (b) "kohtuotsus" tähendab karistust määrava kohtu poolt tehtud otsust või korraldust;
- (c) "karistav riik" tähendab riiki, kus määrati karistus isikule, kes võidakse üle anda või kes on juba üle antud;
- (d) "elukohariik" tähendab riiki, kellele karistatud isik võidakse üle anda või on juba üle antud karistuse kandmiseks.

Artikkel 2. Üldised põhimõtted

1. Pooled kohustuvad pakkuma teineteisele kõige laialdasemat koostööd karistatud isikute üleandmisel kooskõlas käesoleva konventsiooni sätetega.
2. Ühe poole territooriumil karistatud isik võidakse, kooskõlas käesoleva konventsiooni sätetega, talle määratud karistuse kandmiseks üle anda teise poole territooriumile. Selleks võib ta avaldada karistavale riigile või elukohariigile oma soovi, et ta antaks üle vastavalt käesoleva konventsiooni tingimustele.
3. Üleandmist võib taotleda nii karistav riik kui elukohariik.

Artikkel 3. Üleandmise tingimused

1. Käesoleva konventsiooni alusel võib karistatud isiku üle anda ainult järgmistel tingimustel:
 - (a) kui see isik on elukohariigi kodanik;
 - (b) kui kohtuotsus on lõplik;
 - (c) kui üleandmise taotluse laekumise ajal on karistatud isikul jäänud karistust kanda veel vähemalt kuus kuud või kui karistus on kindlaks määramata;
 - (d) kui sellega nõustub karistatud isik, või kui selle isiku vanuse või füüsilise või vaimse seisundi tõttu peab üks kahest riigist seda vajalikuks, siis karistatud isiku seaduslik esindaja;
 - (e) kui tegu või tegevusetus, mille eest karistus on määratud, on kuritegu vastavalt elukohariigi seadusele või oleks kuritegu sooritatuna selle riigi territooriumil; ja
 - (f) kui karistav riik ja elukohariik nõustuvad üleandmisega.
2. Erandjuhtudel võivad pooled nõustuda üleandmisega isegi siis, kui karistatud isiku kanda jäänud karistusaeg on lühem, kui on ette nähtud lõike 1 punktis c.
3. Iga riik võib allakirjutamisel või ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemisdokumendi deponeerimise ajal Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetava deklaratsiooniga teatada, et ta ei kavatse oma suhetes teiste pooltega rakendada ühte artikli 9 lõike 1 punktides a ja b ettenähtud protseduuridest.
4. Iga riik võib igal ajal Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetud deklaratsioonis defineerida oma tarbeks mõiste "kodanik" käesoleva konventsiooni tähenduses.

Artikkel 4. Informatsiooni edastamise kohustus

1. Iga karistatud isikut, kelle suhtes kehtib käesolev konventsioon, informeerib karistav riik käesoleva konventsiooni sisust.

2. Kui karistatud isik on avaldanud karistavale riigile soovi, et ta antaks üle käesoleva konventsiooni alusel, siis informeerib see riik sellest elukohariiki pärast lõplikku kohtuotsust nii kiiresti kui võimalik.
3. Informatsioon peab sisaldama:
 - (a) karistatud isiku nime, sünnikuupäeva ja -kohta;
 - (b) tema aadressi (selle olemasolu korral) elukohariigis;
 - (c) karistuse määramisel aluseks olnud asjaolude kokkuvõtte;
 - (d) karistuse iseloomu, kestust ja alguskuupäeva.
4. Kui karistatud isik on avaldanud elukohariigile oma vastava soovi, peab karistav riik edastama sellele riigile ülaltoodud lõikes 3 viidatud informatsiooni, kui seda palutakse.
5. Karistatud isikut peab kirjalikult informeerima igast eelnevate lõigete alusel karistava või elukohariigi poolt astunud sammust ja samuti kummagi riigi poolt üleandmise taotluse kohta vastuvõetud otsusest.

Artikkel 5. Taotlused ja vastused

1. Üleandmise taotlused ja vastused on kirjalikud.
2. Taotlused saadetakse taotleva riigi justiitsministeeriumi poolt taotluse saanud riigi justiitsministeeriumile. Vastused edastatakse samade kanalite kaudu.
3. Iga pool võib teatada Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetud deklaratsioonis, et ta kavatseb kasutada teisi sidekanaleid.
4. Taotluse saanud riik informeerib taotluse esitanud riiki viivitamatult oma otsusest nõustuda või mitte nõustuda üleandmisega.

Artikkel 6. Kinnitavad dokumendid

1. Elukohariik varustab karistavat riiki tolle palve korral:
 - (a) dokumendi või teatega, mis tõendab, et karistatud isik on selle riigi kodanik;
 - (b) koopiaga elukohariigi vastavast seadusest, mis sätestab, et tegu või tegevusetus, mille eest karistav riik on karistuse määranud, on kuritegu vastavalt elukohariigi seadusele või oleks seda toime panduna selle riigi territooriumil;
 - (c) teatega, mis sisaldab artikli 9 lõikes 2 toodud informatsiooni.
2. Kui on taotletud üleandmist, peab karistav riik, välja arvatud juhul, kui ükskõik kumb riik on teatanud, et ei nõustu üleandmisega, varustama elukohariiki järgmiste dokumentidega:
 - (a) tõestatud koopia kohtuotsusest ja seadus, mille alusel see on tehtud;
 - (b) teade, milles näidatakse, kui suur osa karistusest on juba kantud, sealhulgas ka informatsioon kohtuprotsessile eelnenud kinnipidamise, karistuse vähendamise ja muude kohtuotsuse täitmiseks oluliste asjaolude kohta;
 - (c) deklaratsioon, mis sisaldab üleandmisega nõustumist, nagu on viidatud artikli 3 lõike 1 punktis d; ja
 - (d) vajaduse korral meditsiiniline või sotsiaalne ettekanne karistatud isiku kohta informatsiooniga tema ravist karistavas riigis ja soovustega tema edasiseks raviks elukohariigis.
3. Iga riik võib paluda, et teda varustataks lõikes 1 või 2 viidatud dokumentide või teadetega enne üleandmise taotluse esitamist või enne üleandmisega nõustumise või mittenõustumise otsustamist.

Artikkel 7. Nõustumine ja selle tõendamine

1. Karistav riik tagab, et isik, kes annab nõusoleku üleandmiseks vastavalt artikli 3 lõike 1 punktile d, annab selle vabatahtlikult, olles täielikult teadlik selle õiguslikest tagajärgedest. Sellise nõusoleku andmise korra määrab karistava riigi seadus.
2. Karistav riik annab elukohariigile võimaluse kontrollida kas konsuli või vastavalt kokkuleppele mõne teise ametniku kaudu, et nõusolek oleks antud lõikes 1 kehtestatud tingimuste kohaselt.

Artikkel 8. Üleandmise tagajärjed karistavale riigile

1. Karistatud isiku enda hoolde võtmine elukohariigi asutuste poolt peatab karistuse täideviimise karistavas riigis.
2. Karistav riik ei või enam karistust täide viia, kui elukohariik leiab, et karistus on täide viidud.

Artikkel 9. Üleandmise tagajärjed elukohariigile

1. Elukohariigi pädevad asutused peavad:

- (a) jätkama karistuse täideviimist viivitamatult või kohtu- või halduskorras tehtava otsuse alusel artiklis 10 kehtestatud tingimustel; või
- (b) muutma karistuse kohtu- või haldusprotsessi kaudu selle riigi otsuseks, asendades karistava riigi poolt määratud karistuse elukohariigis sama kuriteo puhul ettenähtud karistusega vastavalt artiklis 11 kehtestatud tingimustele.
2. Elukohariik peab enne karistatud isiku üleandmist informeerima nõudmise korral karistavat riiki sellest, millist neist protseduuridest ta järgib.
3. Karistuse täideviimisel rakendatakse elukohariigi seadust ning ainult sellel riigil on õigus võtta vastu vajalikke otsuseid.
4. Iga riik, kes ei saa kooskõlas oma riigi seadusega kasutada lõikes 1 sätestatud protseduure, et kohaldada teise poole territooriumil kohaldatud meetmeid sellise isiku suhtes, kes vaimse seisundi tõttu ei kannu kriminaalvastutust kuriteo toimepanemise eest, ja kes on valmis võtma sellised isikud edaspidi oma hoole alla, võib Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetavas deklaratsioonis ära näidata, milliseid protseduure ta hakkab sellistel juhtudel järgima.

Artikkel 10. Karistuse täideviimise jätkamine

1. Karistuse täideviimise jätkamisel peab elukohariik pidama kinni karistava riigi poolt määratud karistuse juriidilisest iseloomust ja kestusest.
2. Juhul kui see karistus ei vasta oma iseloomu või kestuse poolest elukohariigi seadusele või kui seadus näeb nii ette, võib elukohariik kohtu- või halduskorras kohandada sanktsiooni karistuse või meetmega, mille selle riigi seadus näeb ette samasuguse kuriteo eest. Mis puutub karistuse iseloomu, siis peab see karistus või abinõu võimaluse korral vastama täideviidava karistuse iseloomule. See ei tohi oma iseloomu või kestuse poolest raskendada karistust, mis on määratud karistavas riigis, ega tohi ka ületada elukohariigi seadusega ette nähtud ülemmäära.

Artikkel 11. Karistuse muutmise

1. Karistuse muutmisel rakendatakse elukohariigi seadusega ette nähtud protseduure. Karistuse muutmisel pädev asutus:
- (a) peab uurimise tulemusel saadud fakte arvestama niivõrd, kui võrd selgesõnaliselt või kaudselt nad karistavas riigis määratud kohtuotsuses avalduvad;
- (b) ei või muuta vabadusekaotuslikku karistust rahaliseks karistuseks;
- (c) peab täielikult maha arvestama karistatud isiku poolt kantud karistuse aja; ja
- (d) ei tohi raskendada karistatud isiku karistusmäära ega ole kohustatud arvestama toime pandud kuriteo või kuritegude suhtes elukohariigi seaduses ette nähtud alammäära.
2. Kui karistuse muutmise toimub pärast karistatud isiku üleandmist, peab elukohariik hoidma seda isikut vahi all või kindlustama mõnel muul viisil tema viibimise elukohariigis kuni protsessi lõppemiseni.

Artikkel 12. Armuandmine, amnestia, karistuse kergendamine

Iga pool võib anda armu, amnestia või kergendada karistust kooskõlas oma riigi põhiseaduse või muude seadustega.

Artikkel 13. Kohtuotsuse läbivaatamine

Ainult karistaval riigil on õigus otsustada kohtuotsuse läbivaatamise taotluste üle.

Artikkel 14. Karistuse täideviimise lõpetamine

Elukohariik lõpetab karistuse täideviimise, niipea kui karistav riik informeerib teda mõnest otsusest või meetmest, mille tõttu karistus ei ole enam rakendatav.

Artikkel 15. Informatsioon karistuse täideviimise kohta

Elukohariik annab karistavale riigile edasi informatsiooni karistuse rakendamise kohta:

- (a) kui ta leiab, et karistus on täielikult täideviidud;
- (b) kui karistatud isik on põgenenud vahi alt enne karistuse täielikku täideviimist;
- (c) kui karistav riik nõuab erireportit.

Artikkel 16. Transiit

1. Pool annab vastavalt oma õigusele loa karistatud isiku läbiviimiseks oma territooriumilt, kui teine pool on sellise taotluse esitanud ja esimene pool on teisele poolele või kolmandale riigile andnud nõusoleku karistatud isiku viimiseks tolle territooriumile või sealt välja.
2. Pool võib keelduda transiidiks loa andmisest:

(a) kui karistatud isik on tema kodanik või

(b) kui kuritegu, mille eest karistus määrati, ei ole tema seaduse järgi kuritegu.

3. Transiiditaotlused ja nende vastused saadetakse artikli 5 lõigete 2 ja 3 sätetes viidatud kanalite kaudu.

4. Pool võib rahuldada kolmanda riigi taotluse karistatud isiku läbiviimiseks oma territooriumilt, kui kolmas riik on teise poolega kokku leppinud isiku viimise suhtes oma territooriumile või sealt välja.

5. Pool, kellelt taotletakse luba karistatud isiku transiidiks, võib hoida karistatud isikut vahi all ainult sellise aja vältel, mis on vajalik tema territooriumilt karistatud isiku läbiviimiseks.

6. Poolelt, kellelt taotletakse luba transiidiks, võib paluda kinnitust selle kohta, et läbitava riigi territooriumil ei võeta karistatud isikut kohtulikule vastutusele ega (välja arvatud eelmises lõikes sätestatud juhud) peeta kinni ega piirata mõnel muul viisil tema vabadust enne tema lahkumist karistava riigi territooriumilt sooritatud kuriteo või mõistetud karistuse tõttu.

7. Transiiditaotlust ei nõuta, kui isikut transporditakse üle ühe poole territooriumi õhuteed pidi ja sellel territooriumil ei ole maandumist ette nähtud. Kuid iga riik võib allakirjutamisel või oma ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemisdokumendi deponeerimisel Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetava deklaratsiooniga nõuda, et talle teatatakse igast sellisest tema territooriumi ületamisest.

Artikkel 17. Keel ja kulud

1. Artikli 4 lõigetes 2 kuni 4 toodud informatsioon esitatakse adressaadiks oleva poole keeles või ühes Euroopa Nõukogu ametlikest keeltest.

2. Vastavalt lõikele 3 allpool ei nõuta ei üleandmistaotluse ega kinnitavate dokumentide tõlget.

3. Iga riik võib allakirjutamisel või oma ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemisdokumendi deponeerimisel Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetava deklaratsiooniga nõuda, et üleandmistaotluste ja kinnitavate dokumentidega oleks kaasas tõlge tema oma keelde või ühte Euroopa Nõukogu ametlikest keeltest või ühte nendest keeltest, nagu ta määrab. Sellel puhul võib riik deklareerida oma valmisolekut tunnistada tõlkeid mõnesse teise keelde lisaks Euroopa Nõukogu ametlikule keelele või keeltele.

4. Käesoleva konventsiooni rakendamisel edastatavad dokumendid ei pea olema tõestatud, välja arvatud artikli 6 lõike 2 punktis a ettenähtud juhul.

5. Kõik kulud, mis tekivad käesoleva konventsiooni rakendamisel, kannab elukohariik, välja arvatud kulud, mis tekivad vaid karistava riigi territooriumil.

Artikkel 18. Allakirjutamine ja jõustumine

1. Käesolev konventsioon on allakirjutamiseks avatud Euroopa Nõukogu liikmesriikidele ja mitteliikmesriikidele, kes on osalenud konventsiooni väljatöötamisel. Konventsioon kuulub ratifitseerimisele, vastuvõtmisele või kinnitamisele. Ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või kinnitamisdokumendid deponeeritakse Euroopa Nõukogu peasekretäri juures.

2. Käesolev konventsioon jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolmekuulisele perioodile alates sellest kuupäevast, mil Euroopa Nõukogu kolm liikmesriiki on väljendanud nõusolekut siduda end käesoleva konventsiooniga vastavalt lõike 1 sätetele.

3. Iga allakirjutanud riigi suhtes, kes väljendab nõusolekut enese sidumiseks konventsiooniga hiljem, jõustub see selle kuu esimesel päeval, mis järgneb ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või kinnitamisdokumendi deponeerimise kuupäevast algavale kolmekuulisele perioodile.

Artikkel 19. Mitteliikmesriikide ühinemine

1. Pärast käesoleva konventsiooni jõustumist võib Euroopa Nõukogu Ministrite Nõukogu peale konventsiooni sõlminud riikidega konsulteerimist kutsuda iga mitteliikmesriigi, keda ei ole märgitud artikli 18 lõikes 1, ühinema käesoleva konventsiooniga häälteenamusega vastuvõetud otsuse alusel, nagu on ette nähtud Euroopa Nõukogu põhikirja artikli 20 punktis d, ja Ministrite Nõukogusse kuuluvate lepinguosaliste riikide esindajate ühehäälese otsuse alusel.

2. Iga ühineva riigi suhtes jõustub konventsioon ühinemisdokumendi Euroopa Nõukogu peasekretäri juures deponeerimise kuupäevast algavale kolmekuulisele perioodile järgneva kuu esimesel päeval.

Artikkel 20. Territoriaalne kehtivus

1. Iga riik võib konventsioonile allakirjutamisel või ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemisdokumendi deponeerimisel määratleda territooriumi või territooriumid, mille suhtes käesolev konventsioon kehtib.
2. Iga riik võib hiljem Euroopa Nõukogule adresseeritud deklaratsiooniga laiendada käesoleva konventsiooni kehtivust igale muule deklaratsioonis nimetatud territooriumile. Sellise territooriumi suhtes jõustub konventsioon sellise deklaratsiooni peasekretärile laekumise kuupäevast algavale kolmekuulisele perioodile järgneva kuu esimesel kuupäeval.
3. Vastavalt kahele eelnevale lõikele tehtud deklaratsioonist võib loobuda selles nimetatud mis tahes territooriumi suhtes peasekretärile saadetava teatega. Loobumine jõustub sellise teate peasekretärile laekumise kuupäevast algavale kolmekuulisele perioodile järgneva kuu esimesel päeval.

Artikkel 21. Kehtivuse aeg

Käesolevat konventsiooni rakendatakse kas enne või pärast konventsiooni jõustumist määratud karistuse täideviimise suhtes.

Artikkel 22. Suhted teiste konventsioonide ja kokkulepetega

1. Käesolev konventsioon ei mõjuta õigusi ega tegevust, mis tulenevad väljaandmise lepingutest ja teistest rahvusvahelistest kriminaalasjade alase koostöö lepingutest, mis reguleerivad vahistatud isikute üleandmist vastandamiseks või tunnistuse andmiseks.
2. Kui kaks või enam poolt on juba sõlminud kokkuleppe või lepingu karistatud isikute üleandmiseks või on mõnel muul viisil määratlenud oma suhted selles küsimuses või kui nad tulevikus peaksid seda tegema, on neil õigus käesoleva konventsiooni asemel rakendada seda kokkulepet või lepingut või reguleerida vastavalt oma suhteid.
3. Käesolev konventsioon ei mõjuta Euroopa konventsiooni kriminaalkohtu otsuste rahvusvahelisest kehtivusest (European Convention on the International Validity of Criminal Judgements) poolteks olevate riikide õigust sõlmida üksteisega kahe- või mitmepoolseid kokkuleppeid selles konventsioonis käsitletavates küsimustes, et täiendada selle sätteid või soodustada selle põhimõtete elluviimist.
4. Kui üleandmise taotlus mahub mõlema, nii käesoleva konventsiooni kui Euroopa konventsiooni kriminaalkohtu otsuste rahvusvahelisest kehtivusest raamesse või mõne muu karistatud isikute üleandmise alase lepingu või kokkuleppe raamesse, näitab taotleval riik taotluse tegemisel, millise dokumendi alusel see taotlus on tehtud.

Artikkel 23. Probleemide sõbralik lahendamine

Euroopa Nõukogu Kriminaalasjade Komitee jälgib käesoleva konventsiooni rakendamist ja teeb kõik vajaliku kergendamaks selle rakendamisel tekkida võivate probleemide sõbralikku lahendamist.

Artikkel 24. Denonsseerimine

1. Iga pool võib käesoleva konventsiooni denonsseerida Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetava teatega.
2. Denonsseerimine jõustub peasekretärile teate laekumise kuupäevast algavale kolmekuulisele perioodile järgneva kuu esimesel päeval.
3. Käesolev konventsioon kehtib siiski edasi karistuse rakendamisel nendele isikutele, kes on vastavalt konventsiooni sätetele üle antud enne sellise denonsseerimise kuupäeva.

Artikkel 25. Teated

Euroopa Nõukogu peasekretär teatab Euroopa Nõukogu liikmesriikidele, mitteliikmesriikidele, kes on osalenud käesoleva konventsiooni väljatöötamisel, ja kõigile konventsiooniga ühinenud riikidele:

- (a) igast allakirjutamisest
 - (b) iga ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemisdokumendi deponeerimisest;
 - (c) igast käesoleva konventsiooni jõustumise kuupäevast vastavalt artikli 18 lõigetele 2 ja 3, artikli 19 lõikele 2 ja artikli 20 lõigetele 2 ja 3;
 - (d) igast muust toimingust, deklaratsioonist, teatest või teadaandest, mis on seotud käesoleva konventsiooniga.
- Ülaltoodu kinnituseks on allakirjutanud, olles selleks täielikult volitatud, kirjutanud alla käesolevale konventsioonile.

Koostatud 21. märtsil 1983 Strasbourg'is inglise ja prantsuse keeles. Teksid on võrdselt autentsed, ühes eksemplaris ja deponeeritakse Euroopa Nõukogu arhiivi. Euroopa Nõukogu

peasekretär edastab tõestatud koopia kõigile Euroopa Nõukogu liikmesriikidele, mitteliikmesriikidele, kes on osalenud käesoleva konventsiooni väljatöötamisel, ja igale riigile, kes on kutsutud sellega ühinema.